

8

Forsvarsforlig

Nu er det soldaternes tur

22

Klar til den anden side

Få bevis på det, du kan

31

Det faglige hjørne

Ingen skal tvinges til at sige op

fagligt forsvar

PSTD-ramt med nyt mod på livet:

“Jeg havde ikke været her i dag, hvis jeg ikke havde fået den rette støtte og hjælp”

16

I Indhold

4 Siden sidst

8 Forsvarsforliget

HKKF kæmper for at få en bid af forsvarsforliget – læs, hvad pengene skal bruges på

14 Spænd hjelmen

Vi præsenterer forsvarets nye hjelme

16 PTSD-ramt veteran

Ræk hånden op og erkend dine problemer

22 Papir til fremtiden

Bliv klar til verden udenfor

26 Livsfarligt

Føler du dig sikker med fuld udrustning og sikkerhedssele?

30 Q&A: Skyper-aftalen

Hvordan er det nu med hviletid?

31 Det faglige hjørne

Lad dig aldrig presse til en opsigelse!

32 Slagmarken

16

14

8

26

22

fagligt forsvar

Udgiver: Hærens Konstabel- og Korporalforening

Forbundet: 33 93 65 22

A-kasse og bogholderi: 86 82 61 88

Ansvarshavende redaktør: Tom Block, forbundsformand

Journalistisk redaktør: Anders Stoffer

Forsidefoto: Lene Esthave

Design og produktion: OTW A/S

Redaktionen er afsluttet: 9. november 2023

Næste nummer: 8.marts 2024

Meld flytning: HKKF, Borgergade 101A, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 61 88

Bortset fra lederen og evt. faglige sider er de enkelte artikler og kommentarer i bladet ikke nødvendigvis udtryk for HKKF's officielle holdninger.

Kære politikere, nu skal I passe på os

Danmark har nogle af verdens bedste soldater. Det er der ingen tvivl om.

Hæren har et fantastisk godt system og en rigtig god uddannelse. Det er ikke hvem som helst, forsvaret sender afsted på fredsbevarende missioner i udlandet.

For det at være soldat er ikke noget, man bare er. Det er noget, der kræver meget uddannelse.

De danske soldater drager gerne ud til verdens brændpunkter med livet som indsats – det er vores job at tage af sted, når alt diplomati og snak ikke har virket.

I de seneste årtier har danske enheder været på mission i Irak, Balkan, Afghanistan og nu også Baltikum, hvor vi igen sender 700-1.200 mand afsted, der skal være med til at skabe fred i verden, Europa og i sidste ende i Danmark ...

Jeg har været med på nogle af de missioner. Jeg har mistet gode kollegaer og venner, der alle ville stå vagt om freden. De tog afsted for at passe på Danmark.

Nu er det jer politikeres tur til at passe på soldaterne.

Forsvaret lider under, at det er svært at fastholde personellet, og det er en lang sej kamp at få nye til hæren.

Hvad hjælper det, at vi køber nyt militært udstyr for milliarder, hvis der ikke er nogen til at betjene det?

Det helt store problem er, at soldater bliver betragtet som ufaglærte og får løn derefter.

Man bliver ikke soldat uden faglige kvalifikationer.

Det er altså umuligt at gå direkte fra gaden og ind i hæren. Det kræver en lang uddannelse – og derfor er soldater selvfølgelig faglærte.

Soldaterne skal have løn som faglærte, så lønningerne er konkurrencedygtige med det private arbejdsmarked, som hæren konstant kæmper om arbejdskraften med.

Det er fint at snakke om tingene – skåltaler og alvorlige miner, når nogle af vores udsendte mister livet, er bare ikke nok.

Det skaber ikke den anerkendelse, der kan løse problemerne med både manglende fastholdelse og rekruttering.

Nu har vi brug for, at politikerne anerkender, at soldaterne ikke er ufaglærte. Vi skal bakkes op. Vores fag, kompetencer og kvalifikationer skal anerkendes.

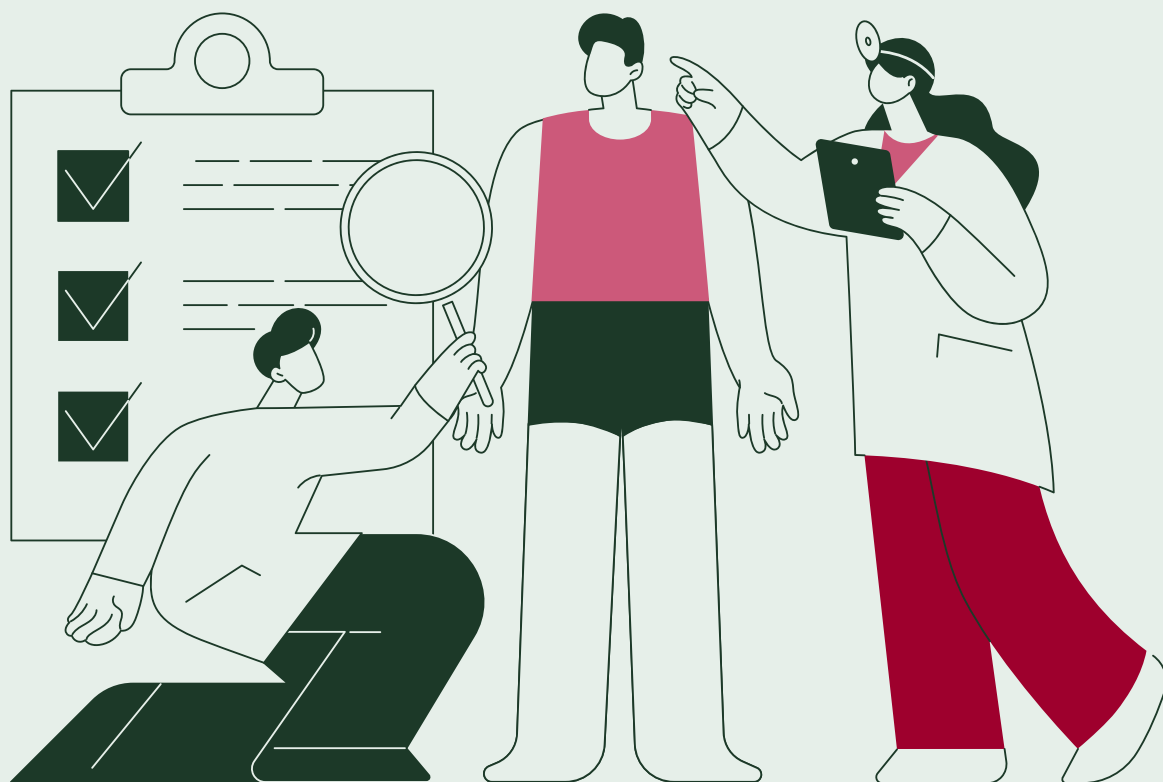
Lige nu er der rigeligt budget til at foretage denne ændring. Det er nærmest en dråbe i havet.

I disse uger bliver der forhandlet forsvarsforlig, og kære politikere, det er mangel på respekt og nedbrydende for moralen at se soldater som ufaglærte.

Gem den holdning væk, bak op om de soldater, der er klar til at give det dyrebareste for både dem og familien for at beskytte Danmark.

*Tom Block
Forbundsformand*

Slut med at være uegnet

Forsvaret har ændret praksis vedrørende helbredserklæringer, og det bifalder HKKF.

“Ændringerne er resultatet af forbundets mangeårige kamp for at ændre tidligere udgaver, hvor man mest fik indtryk af, at det handlede om at dele folk op i egnet eller uegnet til tjeneste,” siger HKKF’s næstformand Kurt Brantner.

Nu findes der ikke længere et uegnet-stempel, hvis man opfylder basiskravene for at være soldat.

Kategorien ‘Egnet med begrænsninger til national tjeneste’ opdeles i den reviderede udgave i en ‘Egnet med midlertidige begrænsninger til national tjeneste’ og en ‘Egnet med varige begrænsninger til national tjeneste’.

Fremover vil der også være bedre mulighed for en

udsendelse, selvom den enkelte har nogle skavanker af den ene eller anden art. Dette skal ske i samarbejde mellem den enkelte, Forsvarets Sundhedskommando og arbejdspladsen.

“Alle medarbejdere vil være egnet til et eller andet i Forsvaret, hvilket gør, at en konstant frygt for afskedigelse er blevet væsentligt nedbragt,” siger Kurt Brantner.

Han bifalder, at helbredsundersøgelserne fremover har en gyldighed i seks år, hvis soldaten er under 30 år.

“At de undersøgelser før er blevet foretaget hvert andet år, er spild af tid,” siger næstformanden.

Foto: HKKF

➔ Julegaver til INTOPS

Igen i år får HKKF's medlemmer i international tjeneste en hilsen og varme tanker i forbindelse med julen.

Når julefreden nærmer sig, tænker vi ekstra meget på dem, der løser opgaver i udlandet.

I år er hilsnerne pakket af forbundsbestyrelsesmedlem Lillian Knærkegaard, organiseringskonsulent Carlo Clement Garn, forbunds næstformand Kurt Tolstrup Brantner og assistent Marlene Nyborg:

"Alle udsendte medlemmer skal vide, at vi er stolte og taknemmelige over, at de og kollegaerne udfører det vigtige og krævende arbejde rundt om i verden. En særlig tak skal I have netop nu, hvor opgaverne løses, mens andre holder fri og mødes med familie og venner. På vegne af 'pakkeholdet' ønskes I en rigtig glædelig jul og et godt nytår."

Ny departementschef

11. august udtrykte den daværende forsvarsmister Jakob Ellemann-Jensen (V), at han havde mistet tilliden til sin departementschef Morten Bæk. Det betyder ændringer i Forsvarsministeriets topledelse.

Morten Bæk tiltrådte 1. oktober i en stilling som kommitteret i Finansministeriets departement. I Forsvarsministeriet er Pernille Langeberg efter lidt over to måneder som fungerende departementschef, fastansat i stillingen fra 27. oktober.

Pernille Langeberg er uddannet jurist og har mange års erfaring fra Forsvarsministeriets departement og myndigheder samt fra Statsministeriet.

Foto: Stine Tidsvilde/Forsvarsministeriet

HEADHUNDET I FOLKETINGET

Velkommen til HKKF

Hanne Helth begyndte 1. november som kommunikationskonsulent og personlig assistent for forbundsformand Tom Block. Hun kommer fra en stilling i Folketingets Administration.

Foto: Privat

Fagligt Forsvar får svar på, hvem HKKF's nye ansatte er

"Jeg er 61 år, og jeg har arbejdet i Folketingets Administration de sidste 19 år. Heraf de sidste 10 år som kommunikationskonsulent. Jeg har skabt en bred vifte af kommunikationsprodukter med det formål at formidle om Folketingets arbejde. Om hvordan politik bliver til, og om hvor vigtigt det er, at borgerne deltager i demokratiet."

Hvorfor er HKKF et perfekt match for dig?

"HKKF skal løfte en dagsorden for den vigtigste gruppe, men også den med de ringeste forhold, i militæret.

Jeg har tidligere arbejdet med dagsordener, som var politisk vigtige og rigtig svære at løfte. Ligesom HKKF's dagsorden om bedre uddannelse, bedre arbejdsvilkår og bedre løn til soldater er det. Det giver mening for mig at gøre, hvad jeg kan, for at HKKF bliver hørt i de spørgsmål. Forsvaret spiller en rigtig vigtig rolle i de her år. Og her er soldaternes forhold og vilkår helt afgørende for, om Danmark kan blive ved med at opretholde et godt fungerende forsvar.

HKKF står også overfor, at politikerne skal forhandle forsvarsforlig. Der kan jeg bidrage med den indsigt, jeg har fra Folketinget, hvor jeg i de første otte år arbejdede direkte i Folketingssalen. Jeg fulgte lovgivningsprocessen tæt. Jeg har derfor en god indsigt i, hvordan det politiske maskinrum fungerer. Jeg ved også, hvad det vil sige at være folketingsmedlem, og hvordan man kan nå dem på en effektiv og fornuftig måde med de dagsordener, man har."

Hvad vil du gøre i HKKF?

"Jeg vil bidrage til, at fagbladet bliver ved med at have en høj kvalitet. Og har fokus på medlemmernes vilkår, behov og interesser. Og så vil jeg kommunikere videre på de gode budskaber i forbundets flotte kampagne 'Vi passer på Danmark – hvem passer på os?', når det handler om at få politikerne i tale.

Jeg er også blevet ansat som personlig assistent for forbundsformand Tom Block. Her kan jeg hjælpe med mødeforberedelse, notater, talepapirer – alt, hvad der kan gøre Toms hverdag nemmere. Og det er der behov for, for han er en meget travl mand.

Jeg glæder mig til at komme i gang med arbejdet og vil gøre, hvad jeg kan for at hjælpe forbundet med at gøre medlemmernes krav og vilkår synlige for resten af befolkningen og særlig for politikerne."

Siden sidst

HKKF, CS, Fængselsforbundet og Politiforbundet i fælles opråb

HKKF, CS, Fængselsforbundet og Politiforbundet har haft møde med Folketingets Beskæftigelsesudvalg. Her gjorde forbundene politikerne opmærksom på, at det vil få store konsekvenser for tjenestemænd, der skal søge erstatning efter en arbejdsskade, hvis man vedtager et nyt lovforslag om bl.a. at forenkle og standardisere erstatningen for tab af erhvervsevne.

Lovforslaget blev fremsat af beskæftigelsesministeren i starten af oktober. Her foreslår man, at kun indtægter, der indgår i indkomstregisteret, skal regnes med, når man skal fastsætte størrelsen af en erstatning. Det betyder, at tjenestemændenes pensionsopsparing ikke indgår, hvis man får erstatning i forbindelse med tab af erhvervsevne. Mens andre lønmodtageres pensionsopsparing vil indgå.

“Pensionsopsparingen er en del af lønnen. Den står jo også på lønsedlen. Det her rammer en personelgruppe meget hårdt,” siger HKKF’s forbundssekretær Henrik Holm.

Hvis lovforslaget bliver til lov, vil tjenestemandspensionen ikke længere have nogen erstatningsmæssig værdi. Erstatningen til tjenestemænd vil blive forringet med 20-50 procent.

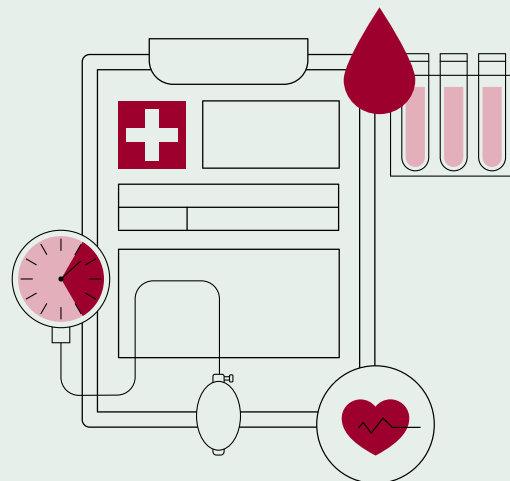
“I de værste tilfælde vil tjenestemænd overhovedet ingen erstatning få, hvis forslaget bliver vedtaget. Det er både tosset og uretfærdig forskelsbehandling af lønmodtagere,” siger Henrik Holm.

De fire forbund mener, at lovforslaget medfører en helt urimelig og uforklarlig negativ forskelsbehandling af tjenestemænd. Og det er paradoksalt, for tjenestemænd er ofte særlig udsat for arbejdsskader.

Foto: HKKF

Fra venstre mod højre: Annette Kjærby Hartmann (Politiforbundet), Stig Bertelsen (Politiforbundet), Heino Kegel (Politiforbundet), Bo Yde Sørensen (Fængselsforbundet), Henrik Holm (HKKF) OG Mette Lind-Hansen (Centralforbundet for Stampersonel) var alle med, da der var foretræde hos Folketingets Beskæftigelsesudvalg.

NATARBEJDE

Helbredsundersøgelser hvert tredje år

Forsvaret har indført en ny proces i forbindelse med helbredsundersøgelser ved natarbejde. I fremtiden kan man blive undersøgt hvert tredje år.

Den nye procedure, hvor Forsvaret selv afholder helbredsundersøgelsen, og selve undersøgelsen er godkendt af Arbejdstilsynet. Fremover vil det være infirmierne på kasernerne, der foretager disse undersøgelser, og derved opnår man en ensartethed. Erfaringer fra den tidligere procedure er, at lægerne havde forskellige tilgange til undersøgelsen.

“Jeg er glad for, at Forsvaret løfter opgaven, for det er min erfaring, at folk ikke får taget helbredsundersøgelserne. Jeg har en forventning om, at flere nu får foretaget undersøgelserne, også selvom det er den enkeltes opgave og pligt at bestille undersøgelsen,” siger Kurt Brantner, næstformand i HKKF.

Der er planlagt en evaluering af tiltaget, når det har kørt et stykke tid.

Vidste du ...

... at forsikringspakken
hos TJM Forsikring
er Bedst i test?

Scan QR-koden, eller læs mere på
tjm-forsikring.dk/hkkf

Sammenhold
betaler sig

Anerkendelse af soldaters vigtige rolle i samfundet har højeste prioritet for Tom Block. HKKF-formanden kæmper for, at en bid af forsvarsforligets 143 milliarder kroner bruges på at løfte hele HKKF-gruppen fra ufaglært til faglært arbejdskraft.

Af Brian Askvig

V I E R I K K E B A R E S O L D A

"Hvis vi ikke engang kan rekruttere nok til at besætte alle stillinger, har vi da et alvorligt problem, når det gælder vores forpligtelser over for NATO."

TOM BLOCK

Foto: Samme Vilis Axelsen

ATER

Faglært soldat?

Udlært til hvad? Til at grave huller og slå ihjel?

Tom Block møder jævnligt spørgsmål som disse. Ofte stillet i en temmelig nedladende tone. Det er jo bare soldater! Hvorfor skulle de dog løftes fra at være ufaglærte til at være faglærte?

Vi sidder i et mødelokale hos HKKF i Albertslund, og hver gang forbundsformanden kommer ind på den skepsis, han løber ind i, når han kæmper for at sikre sine medlemmer faglig anerkendelse, vrider han sig i stolen.

“Hvis man tror, at det eneste, en soldat i dagens Danmark kan, er at grave huller og slå ihjel, så tager man grueligt fejl, og jeg har det temmelig stramt med den arrogante holdning, at soldater jo bare er soldater,” siger Tom Block.

Han løber for tiden politikerne bag forsvarsforliget på dørene for at overbevise dem om, at faglig og økonomisk påskønnelse af soldaterne nederst i hierarkiet vil være til fordel for hele Forsvaret i bestræbelserne på at rekruttere og fastholde folk.

“Vi er ikke bare soldater. Det kræver ufatte ligt meget at være soldat i dag. Der bliver stillet enorme krav i forhold til for eksempel dengang i 1995, da jeg selv begyndte i Forsvaret,” siger Tom Block.

“I dag står vi med nogle helt, helt andre udfordringer, og der stilles enorme krav til den enkelte soldat for at kunne begå sig på kamppladsen med den teknologiske udvikling, vi har oplevet, og de systemer og de data, vi skal kunne håndtere.

Det kræver veluddannede soldater, og det er derfor, at vi insisterer på, at det skal være et fag. Det her er ikke bare ufaglært arbejde,” siger Tom Block.

At være soldat er noget, man uddanner sig til.

“Den selvbeherskelse, man skal praktisere, når man skal skyde, kan man bruge i mange andre sammenhænge.”

TOM BLOCK

Hvad er det, man vil have lært som soldat?

“Der er den militære gerning med et væld af forskellige funktionsuddannelser. Hertil kommer personlige kompetencer som for eksempel træning i at samarbejde og arbejde under pres. Konstabler skal have viden om konventioner, krigens love og Forsvarets opgaver og mandater. For at kunne løse opgaverne som konstabel skal man også have kompetencer i for eksempel psykologi, dansk, engelsk og matematik.

Når alle de ting er på plads, kommer specialiseringsretningerne - for eksempel inden for droneteknologi og sikkerhed. Og så lærer vi også at grave huller, kaste håndgranater og skyde og alt det der.

Men selv i de banale ting, lærer man noget. Skydning kan man lære en del af. Den selvbeherskelse, man skal praktisere, når man skal skyde, kan man bruge i mange andre sammenhænge,” siger Tom Block.

“Der er et utal af kompetencer, der kan oversættes til uddannelse. Og man får mange menneskelige kompetencer med sig.”

Op til 100 millioner om året

Prisen for det faglige løft vil ifølge Tom Block ligge på 75-100 millioner kroner om året, hvilket han anser for at være et beskedent

“De har altså et svendebrev, der er relevant for den funktion, de varetager. Men Forsvaret ser stadig en forsyner som ufaglært.”

TOM BLOCK

Foto: Forsvarsgalleriet

beløb i lyset af, at forsvarsforliget betyder, at der over de næste ti år skydes cirka 143 milliarder kroner ind i Forsvaret.

“Vi er fagligt stolte af det, vi går og laver hver dag, men vi vil have et fag at knytte det op på. Deri ligger også en anerkendelse, som vi vil have. Og lønnen skal følge med,” siger Tom Block.

En almindelig soldat får i dag cirka 23.000 kroner om måneden plus et militærtillæg på 1.800 kr. og 12 procent i pension. Det er alt for lidt, mener Tom Block, som er overbevist om, at unge mennesker alt for hurtigt sorterer Forsvaret fra, når lønnen er så lav og karrieremulighederne så begrænsede, som tilfældet er.

“Lønnen skal op. Vi taler altså om mennesker, der i yderste konsekvens kan tage liv og redde liv. Og når man taler om ufaglært kontra faglært, er det da tankevækkende, at folk, der må slå ihjel på statens vegne, er indklasseret som ufaglærte,” siger Tom Block.

HKKF og Hæren har i fællesskab oprettet den Erhvervsrettede Konstabeluddannelse (EKU), som Tom Block ser som den grundlæggende uddannelse for en faglært soldat. Uddannelsen kører i øjeblikket som et pilotprojekt, men er anerkendt som en erhvervsuddannelse på niveau 4.

EKU er adgangsgivende til løjtnantuddannelsen og vil desuden blive adgangsgivende til visse akademi- og erhvervsakademiuddannelser. Der er med andre ord ved at blive skabt karrieremuligheder ved at gå ind i Forsvaret på det nederste niveau, hvilket også vil bidrage til øget rekruttering og fastholdelse af folk.

“Der er dem blandt vores egne medlemmer, der vrænger på næsen af uddannelsen og spørger, om det så er meningen, at de skal have papir på at slå ihjel.

Til det kan jeg blot sige, at hvis nogen ser dét som det eneste, vi kan, så har jeg ondt af dem. Vi kan så utroligt meget andet, og det har vi krav på at få papir på,” siger Tom Block.

“Vi har skabt en uddannelse, som giver værdi for den enkelte, for Forsvaret og for samfundet, og når vi får vores specialistmoduler ind i det også, så kan vi virkelig få uddannet folk, så de også er kvalificeret til job på den anden side (uden for Forsvaret, red.)”

1.000 ubesatte stillinger

Med et løft fra ufaglært til faglært vil en soldat stå langt bedre rustet på arbejdsmarkedet, når og hvis vedkommende en dag vælger at forlade Forsvaret, vurderer Tom Block. Den realitet vil forstærke unge menneskers incitament til at søge ind Forsvaret, idet de vil se Forsvaret som en karrieremulighed. Og en ordentlig løn vil anspore dem til at blive længere, mener han.

Block glæder sig over, at denne forventede effekt af uddannelsen også synes at være blevet anerkendt af Forsvaret.

I øjeblikket er der alene i hæren omkring 1.000 ubesatte stillinger på HKKF-niveau. Det betyder, at hver fjerde kollega mangler. Under de nuværende omstændigheder er det svært at rekruttere nye soldater, mens dem, der er der, rykker ‘uden for hegnet’ alt for hurtigt.

Lige nu er en soldat inde mellem 20 og 24 måneder, og det er alt for lidt, siger Tom Block. Den store udskiftning er sindssygt dyr, understreger han, fordi kostbar oplæring af specialister er spildt, når de forlader Forsvaret efter så kort tid.

“Vi skal helst op på mellem fem og otte år, men vi fastholder kun folk på længere sigt, hvis de bliver honoreret for det, de kan.

Foto: iStock/william87

Folketinget skal snart tage stilling til et nyt forsvarsforlig.

“Vi fastholder kun folk på længere sigt, hvis de bliver honoreret for det, de kan.”

TOM BLOCK

Det er noget, man i hæren er rigtig god til ikke at gøre, og det mister vi mange kolleger på,” siger Tom Block.

Armlægning om faglært løn

Mens implementeringen af EKU skrider godt frem og opbakningen til projektet bliver stadig stærkere og mere udbredt, er det sværere for Tom Block at vinde gehør for sit krav om at give soldaterne højere løn, så de i højere grad vil vælge Forsvaret frem for det private erhvervsliv.

Selv om det lykkes HKKF at få løftet gruppen op som faglært, venter en ny armlægning om faglært løn. Som situationen er lige nu, anerkender Forsvaret nemlig kun en soldat som faglært, hvis han varetager en funktion, som i henhold til tradition og sædvane i Forsvaret bør bestrides af en faglært medarbejder.

En uddannet kontorassistent får således løn som faglært, hvis vedkommende arbejder i en kontorfunktion, mens et arbejde som sygehjælper vil udløse løn som ufaglært.

“Tag vores forsynere som eksempel: Alle er bevidste om, at logistik er vigtig i en krig. Det er sindssygt vigtigt. Vi har en funktion, der hedder forsyningshjælpere, og det er dem, der sørger for, at vi kan kæmpe derude,” siger Tom Block.

“De kan tage en uddannelse som logistikassistent eller logistikoperatør, og det er der rigtig mange der har gjort. De har altså et svendebrev, der er relevant for den funktion, de varetager. Men Forsvaret ser stadig en forsyner som ufaglært, så de bliver ikke honoreret for det.

Det betyder, at vi har enormt svært ved at rekruttere forsynere, som vi mangler utroligt mange af, for når folk får deres uddannelse, smutter de,” siger Block.

Politikerne skal træffe kvalitetsvalg

Kampen for anerkendelse handler imidlertid ikke kun om økonomi og karrieremuligheder for den enkelte, understreger Block.

Øget rekruttering og fastholdelse skal sikre, at Danmark kan leve op til internationale forpligtelser.

“Vi har nogle af verdens absolut bedste soldater, og politikerne skal træffe de valg, som sikrer, at Forsvaret har kvalitet. Det er spild af ressourcer at opbygge en mobiliseringsstyrke af værnepligtige.

NATO beder os om at levere flere veluddannede soldater på højere beredskab, der kan udsendes over længere tid, og det harmonerer ikke med værnepligt,” siger Tom Block.

“Det harmonerer derimod med, at vi skal have flere professionelle soldater, og hvis vi ikke engang kan rekruttere nok til at besætte alle stillinger, har vi da et alvorligt problem med vores forpligtelser over for NATO.”

Husk at investere i personellet

“Helt overordnet gælder det for Forsvaret om at skabe en attraktiv arbejdsplads, som sikrer medarbejderne rum til både fritid og familieliv og mulighed for at gøre karriere,” siger Block.

Med den aktuelle underbemanding oplever alt for mange, at det nærmest er umuligt at planlægge et normalt familieliv, idet der ganske enkelt ikke er de folk, der skal bruges.

“Presset bliver for stort. Vi har folk, der næsten lige er kommet hjem fra en mission, når de ryger på beredskab, og inden for et år er de så udsendt igen.

Det giver noget palaver, og vi har folk, der ikke kan få det til at hænge sammen og derfor går ud og finder et job uden for Forsvaret,” siger Tom Block og indrømmer, at pligttopfyldende soldater i denne sammenhæng er deres egen værste fjende.

“Vi er fagligt stolte, og hvis der kommer en konkret opgave, så løser vi den, uanset hvor hårdt presset vi er rent mandskabsmæssigt. Man kan godt mistænke nogen længere oppe i systemet for at lukrere på det,” siger Block.

“Vi kan håbe på, at politikerne i forbindelse med forsvarsforliget vil huske, at med alle de penge, der bliver investeret i Forsvaret, gælder det også om at investere i personellet.

Det er ligegyldigt at investere i alt muligt fint udstyr, hvis man ikke har personellet til at betjene det,” siger Tom Block.

“Hvad nytter en masse fine kampvogne og nogle fine raketter, hvis de ikke kan bruges til noget?”

Benyt dit PlusKort, og få rabat hele vinteren

– se alle rabatterne på pluskort.dk

PlusSport.

Shop alt indenfor sneakers og styles, sportstøj, sportssko og tilbehør hos adidas med rabat.

25%

PlusHerretøj.

Shop populære brands såsom Lindbergh, Martinique og JBS på toejeksperten.dk og i udvalgte butikker landet over.

4%

TØJ|eksperten

PlusMode.

Få rabat på gavekort til Zalando, og brug det oveni udsalg og kampagner på tøj, sko og andet fra flere tusinde brands.

10%

PlusFritid.

I Friluftsland finder du et kæmpe udvalg af beklædning og udstyr til friluftslivet fra nogle af verdens førende outdoorbrands.

9%

PlusBriller.

Benyt alle Synoptiks gode tilbud, og få 5% PlusKort rabat oveni. På ikke nedsatte varer får du 20% på normalprisen.

5-20%

PlusPolo.

U.S. Polo Assn. forener det sporty og det sofistikerede i alt fra klassiske poloer og skjorter til kjoler og stilfuldt overtøj.

30%

hkcf
SOLDATERNES
FAGFORENING

PlusKort.

Skal du have en ekstra julegave i år?

Spil med i PlusKort julekalenderen fra 1. december og frem til jul, og vind skønne præmier fra PlusKorts samarbejdspartnere.

Åbn lågen, svar rigtigt på spørgsmålet, så er du med i dagens lodtrækning. Samtidig, samler du lodder og øger chancen for at vinde årets hovedpræmie - et gavekort til Apollo Rejser på 20.000 kr.

PlusKort donerer 1 kr. pr. deltager i julekalenderen til Dansk Folkehjælps Julehjælp, så spil med og støt samtidig en god sag.

Tilmeld dig nu!

Forsvarets nye hjelme

Fire typer hjelme til hvert sit formål skal bruges af alle på tværs af Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen.

Foto: Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI)

En uundværlig og livreddende del af soldatens personlige beskyttelsesudrustning. De danske soldater er ved at vænne sig til en ny hjem.

Den nye hjelmserie er ved at blive rullet ud, og Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) har indkøbt serien på fire forskellige hjelme. Leverandøren hed oprindeligt Revision Military Ltd., men har nu skiftet navn til Galvion INC.

“Den nye hjelmserie er sammensat, så den dækker det fulde behov for hjelme på tværs af Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen,” siger Betina Witthøft Ahlfeldt, Vice KCM i udrustningssektionen ved FMI.

M/20-serien består af hjelme både med og uden ballistisk beskyttelse og kan deles op i fire typer: Hjelm Basis M/20, Hjelm Operativ M/20, Hjelm Ballistik High Cut M/20 og Hjelm Carbon High Cut M/20.

Tre leverandører bød

Den nye rammeaftale på hjelme blev indgået i maj 2020 og var resultatet af et udbud, der blev igangsat året inden.

Seks virksomheder blev opfordret til at give et bud i første runde. Tre af dem bød ind, og efter en forhandlingsrunde var alle tre også med i den endelige budrunde.

Ud af disse tre tilbud blev tilbuddet fra Revision vurderet som det økonomiske mest fordelagtige, efter at Revision var blandt de to, der leverede bedst på kvaliteten.

Der er lavet en aftale, der er delt op på to rammeaftaler. En til hjelme med en løbetid på 7 år og en til reservedele til de nye hjelme, der i alt løber i 14 år.

Hjelm Carbon High Cut M/20

- > Har ingen til lav ballistisk beskyttelse, skal beskytte mod faldende genstande.
- > Mulighed for at tilføje supplerende ballistisk add on-beskyttelse, har beslag til nattesynsbrille, skinner på begge sider af hjelmen.
- > Primært til specialoperationssoldater og soldater i den maritime gren.
- > Til nationale og internationale land- og maritime trænings- og operationssituationer.
- > Til beskyttelse af soldaternes hoved under forskellige taktiske og ikketaktiske opgaver.

Hjelm Ballistik High Cut M/20

- Har høj ballistisk beskyttelse, lav vægt og beslag til nattesynsbriller og skinner på begge sider af hjelmen.
- Primært til specialoperationssoldater og soldater i specialfunktioner.
- Til nationale og internationale trænings- og operationssituationer.
- Til professionelle soldater, herunder infanterister, køretøjsbesætninger, mekanikere og soldater i andre grene og våben.
- Til beskyttelse af soldaternes hoved under forskellige taktiske og ikketaktiske opgaver.

Hjelm Basis M/20

Hjelm Basis M/20

- Har ingen til lav ballistisk beskyttelse.
- Skal beskytte mod faldende genstande.
- Primært til værnepligtige som øvelseshjelme.
- Skal ligne Hjelm Operativ i design, form og vægt.
- Intet beslag til nattesynsbriller.
- Kun beregnet til at blive brugt nationalt.

Hjelm Operativ M/20

- Har høj ballistisk beskyttelse, lav vægt og beslag til nattesynsbriller og skinner på begge sider af hjelmen.
- Til nationale og internationale trænings- og operationssituationer.
- Til professionelle soldater, herunder infanterister, køretøjsbesætninger, mekanikere og soldater i andre grene og våben.
- Til beskyttelse af soldaternes hoved under forskellige taktiske og ikketaktiske opgaver.

I 25 år nægtede Thomas Walther at erkende, at han havde lig i lasten efter sin udsendelse til Balkan, men til sidst klappede han helt sammen. I dag lever han et tåleligt liv efter uvurderlig hjælp fra blandt andet HKKF og Veterancentret. Af Brian Askvig

PTSD-RAMT VETERAN:

MAN
SKAL SELV
RÆKKE
HANDEN
OP

“Man skal selv tage ansvar. Gør man ikke det, kan man få behandling af nok så mange psykiatere, psykologer og terapeuter uden at få udbytte af det. Hvis man ikke vil hjælpes, så kan man ikke hjælpes,” siger Thomas Walther.

I

telefonen præsenterer han sig som Walther. Indgroet vane. Altid efternavnet. En gammel arbejdsskade, siger han. En af dem, han aldrig har fået erstatning for.

Da vi som aftalt møder op hjemme hos ham et par dage senere, har den tidligere soldat glemt alt om, at vi skulle komme. Skriver han ikke tingene ned, er hans hukommelse som et stykke blankt papir.

Thomas Walther har PTSD som følge af sin udsendelse til Balkan i 1990'erne. Glemsomhed er et af de mildere symptomer. Fysisk træthed, mental udmattelse, depression, uro i kroppen og konstant tanke-mylder ligger i den tungere ende.

“Den mentale træthed er det værste. Der skal ikke meget til, før jeg er helt færdig. Jeg kan gå fra 100 til 0 på et splitsekund uden forvarsel,” siger Thomas Walther.

Han er 49 år og lever et stille liv i Børkop mellem Vejle og Fredericia. Et tåleligt liv, siger han ofte, når han fortæller sin historie. Enkelte gange beskriver han det som et værdigt liv.

Hver dag var en kamp for overlevelse

Når han taler om årene forud for den dag i december 2019, da han besluttede sig for at dø, er gløden i hans stemme slukket. Dengang var der intet, der var tåleligt, værdigt eller stille.

“Det var et lorteliv. Et mudderhul. Det var en ren kamp for overlevelse hver eneste dag. Jeg skulle bare igennem, for så skulle det nok blive bedre næste dag, troede jeg.

Men det gjorde det ikke. Jeg sled bare mig selv fuldstændig op,” siger Thomas Walther.

Billedligt talt rakte han til sidst hånden op og bad om hjælp. Tømt for kræfter både fysisk og psykisk erkendte han omsider, at der var noget galt med ham. At der var sket noget med ham, da han i 1994-1995 var udsendt på hold 6 og 7 i Kroatien.

Ingen af hans soldaterkammerater havde gjort det samme, og ubehaget ved at være den ene, der ikke kunne klare mosten, var formentlig det, der holdt ham tilbage så længe, mener han. I dag har han en klar for-modning om, at han bestemt ikke var den eneste.

Foto: Lene Esthave

“Der er mange andre veteraner, som har et dårligt liv, men som kan få et tåleligt liv, som det er sket for mig, hvis de får den rette hjælp. Men man skal række hånden op og sige: ‘Jeg har det altså ikke godt’.

Hvis man ikke gør det, bliver man ved med at være låst fast i et lorteliv, som aldrig bliver bedre,” siger Thomas Walther, som skylder Veterancentret, HKKF og ikke mindst Natur Retreat for Veteraner på Strynø tak for at have reddet hans liv.

“Jeg ved, at jeg selv har leveret 50 procent af det, der skulle til, for at forandre mit liv. Og jeg ved, at jeg ikke havde været her i dag, hvis jeg ikke havde fået den rette støtte og hjælp.”

Voldsomme krigshandlinger

Hans historie begynder i august 1994, da han efter endt værnepligt i livgarden blev udsendt til Kroatien. Da var han 20 år. Han havde fundet sin rette hylde, syntes han, og han forlængede sit ophold på Balkan, så han først blev hjemsendt et år senere.

I den krigshærgede region fandt den unge soldat sig adskillige gange fanget i voldsomme krigshandlinger og konfrontationer, men selv om han i dag tydeligt mindes den uro, han konstant følte i kroppen efter sin

Danmark mistede tre soldater i tjenesten i UNPROFOR som følge af krigshandlinger.

Foto: Forsvarsgalleriet

hjemsendelse, fortrængte han dengang enhver tanke om, at han havde taget skade.

“Man er som soldat trænet til at være hård og iskold og ikke vise følelser, og så lukker man nok bare ned for den slags,” siger Thomas Walther.

Han gik straks efter sin hjemsendelse i gang med at uddanne sig til mekaniker. Han lod sig opsluge totalt af faget og rakte ud efter enhver mulighed for at få nye opgaver. I dag ved han, at det var et spørgsmål om at flytte tankerne væk fra det, de konstant kredsede om.

“Det var svært at komme hjem. På alle måder. Jeg kan godt se i bagklogskabens lys, at jeg ikke var den samme, da jeg kom hjem, og inderst inde vidste jeg nok også dengang, at der var noget galt.

Men jeg holdt fast i den overbevisning, at jeg ikke havde noget med hjem i rygsækken,” siger Thomas Walther, som isolerede sig, når han havde fri, og derfor passivt konstaterede, at hans omgangskreds over tid smuldrede bort.

Arbejdet var mit misbrug

Dagen efter endt uddannelse begyndte han i et fast job som værkfører på et autoværksted, og han begyndte fra dag ét at arbejde mere end fuld tid og påtage sig maksimalt ansvar.

Karrieren var sat i bevægelse, og det gik kun hurtigere og hurtigere i de følgende år, hvor han arbejdede ekstremt mange timer og påtog sig en overflod af opgaver.

Flere gange gik han ned med flaget. Arbejdsrelateret stress, bildte han sig selv ind. Han var sygemeldt i længere perioder og skiftede i sine gode perioder gerne job, idet det viste sig at være en effektiv måde at vaske tavlen ren på. Hver gang voksede tingene ham imidlertid lynhurtigt over hovedet.

“Jeg ved, at jeg ikke havde været her i dag, hvis jeg ikke havde fået den rette støtte og hjælp.”

Thomas Walther

“Der er mange veteraner, der ryger ud i misbrug af stoffer og alkohol. Mit misbrug var mit arbejde. Lige efter min hjemsendelse drak jeg som et hul i jorden, men i det lange løb var arbejdet mit misbrug,” siger Thomas Walther.

Hørte det, jeg ville høre

Først i 2010 sad han omsider over for en psykolog, som hans egen læge henviste ham til efter de mange sygemeldinger. Walther kontaktede også Veterancentret, men brød flere aftaler og afviste tilbud om hjælp, når det kom til stykket. Han fejlede jo ikke noget, kunne han stadig overbevise sig selv om.

Omsider tog han dog imod Veterancentrets tilbud, men end ikke en PTSD-diagnose i 2011 kunne drive Walther til at lægge sit liv om.

“Jeg hørte en psykiater sige til mig, at jeg havde fat i den lange ende, og at problemet bare skulle arbejdes væk, så jeg skruede op for min arbejdsindsats. Jeg vidste, at det kunne holde tankerne på afstand,” fortæller Thomas Walther.

Danmark har som medlem af FN bidraget til den fredsbevarende mission i det tidligere Jugoslavien.

“Jeg kan godt se i bagklogskabens lys, at jeg ikke var den samme, da jeg kom hjem, og inderst inde vidste jeg nok også dengang, at der var noget galt.”

Thomas Walther

“Det, psykiateren faktisk sagde, var, at jeg skulle overveje, om den vej, jeg drønedede ud ad, var den rigtige. Jeg hørte bare kun det, jeg ville høre.”

Blev kastet ud i frit fald

Som følge af diagnosen gik Thomas Walther i 2012 dog i behandling på Traumeacentret i Aarhus, hvor ‘massevis af kasser inde i mit hoved blev åbnet’, som han udtrykker det.

Metoden kaldes traumeeksposering og er en behandlingsform, der indebærer, at den PTSD-ramte ned i detaljen skal beskrive de hændelser, der formodes at have forårsaget traumatiseringen.

“Idéen er naturligvis, at man skal få det bedre, men det havde den stik modsatte virkning på mig. Jeg blev i frit fald kastet ud i traumeeksposering ret hurtigt, og efter sådan en session blev jeg bare sendt hjem.

Jeg fik det dårligere og dårligere. Det startede en kædereaktion i mit hoved,” fortæller Thomas Walther, som afbrød behandlingen og vendte tilbage til sit

hektiske, opslidende liv med dybe nedture, kaotisk økonomi, familiære problemer og brudte parforhold.

Et menneske i opløsning

Flere gange var han igen i kontakt med Veterancentret, men blev ofte væk fra aftalte visitationssamtaler. Et par gange troppede han op og fik hurtigt anerkendt, at han havde brug for hjælp, men så blev han væk, når hjælpen skulle sættes i gang.

“Jeg flygtede fra det. Måske var det alt det, der var hændt i Aarhus, hvor jeg bare fik det dårligere og dårligere, der sad i kroppen på mig,” siger Thomas Walther, som beskriver sig selv i de år som et menneske i opløsning.

“Meget af det, der skete, kan jeg ikke huske. Jeg var ude af kroppen og var slet ikke i kontakt med mig selv. Jeg var blind passager uden indflydelse på mit liv.

Når man er så langt ude, bliver man vanvittigt god til at snyde sig selv, og man bliver god til at snyde sin omverden, men en dag går den ikke længere,” siger Thomas Walther.

“Den dag kommer altid, og det gjorde den så for mig i december 2019.”

Alt klappede sammen

Sammenbruddet kom, efter at Thomas Walther i nogle dage havde følt sig frygtelig dårligt tilpas og derfor søgte hjælp på Veterancentret.

Dagen før mødet på Veterancentret blev han imidlertid fyret uden varsel, og så klappede alt sammen. Arbejdet var hans livline, var han overbevist om, og da den blev kappet, gik det stærkt. Fire timer senere var han indlagt på psykiatrisk afdeling.

“Jeg var i en tilstand, hvor jeg ikke var i stand til at tage vare på mig selv. Jeg ville ikke leve mere og var på vej til i høj fart at smadre min bil ind i et vejtræ, da jeg kørte hjem. Men jeg ramte det ikke.

Da jeg så kom hjem, besluttede jeg mig for at prøve igen, og jeg vidste, at jeg denne gang ville ramme plet,” fortæller Thomas Walther.

Hans samlever fik ham dog forhindret i at starte bilen i indkørslen og fik ham indlagt.

“Den dag forstod jeg, at jeg var nødt til at skifte spor, hvis jeg skulle fortsætte med at leve,” siger Thomas Walther.

Fik orden i kaos

I februar 2020 blev han udskrevet til rehabiliteringstilbuddet ‘Natur Retreat for Veteraner’ på Strynø i det fynske øhav, hvor han opholdt sig i halvandet år. Langsomt begyndte han at kunne skabe orden i kaos. Han fik i tredje forsøg tilkendt førtidspension, og han fik revurderet sin arbejdsskadesag og vandt en sag om tab af erhvervsevne.

“Først da jeg landede på Strynø, følte jeg, at hjælpen kom, for Anne-Line (Ussing, red.), som driver stedet, tog fat i HKKF, som meget hurtigt tog over og kørte erstatningssagerne for mig, selv om jeg ikke

“Jeg nægter at gemme mig væk og sidde bag nedrullede gardiner og have ondt af mig selv.”

Thomas Walther

havde været medlem af forbundet i 25 år,” fortæller Thomas Walther.

“Jeg skulle ikke bruge energi og tid på det - og jeg havde heller ingen af delene. Der lå en kæmpe tryghed og en enorm befrielse i at vide, at der var nogle jurister, der tog over.

Når man er så syg, som jeg var, og som mange andre veteraner er, så har man ikke overskuddet og overblikket til at kæmpe den kamp selv,” siger han.

Nøglen til et værdigt liv

Mens juristerne tog sig af skrankepaverne og papirnusseriet - og i dag har sikret ham en sund økonomi og en tryk tilværelse i huset i Børkop - kunne Thomas Walther begynde at arbejde med sig selv med solid støtte fra ‘et helt fantastisk team’ på Afdeling for Traume- og Torturoverlevende (ATT) i Odense.

“Der gik det op for mig, at jeg også selv var nødt til at gøre en indsats. Jeg skulle ikke bare sidde i et hjørne og vente på, at nogen helbredte mig,” siger Thomas Walther.

“Man skal selv tage ansvar. Gør man ikke det, så kan man få behandling af nok så mange psykiatere, psykologer og terapeuter uden at få udbytte af det. Hvis man ikke vil hjælpes, så kan man ikke hjælpes.

Ræk hånden op og tag ansvar. Det er nøglen til et værdigt liv med PTSD,” siger Thomas Walther.

Foto: Lene Esthava

Har lyst til at leve nu

Huset i Børkop har plads til en hel familie, men Thomas Walther bor der alene. Han har tre børn fra to forliste parforhold og er nået til den erkendelse, at han er bedst tjent med at bo alene. “Sådan en som mig er vist lidt svær at leve sammen med. I dag er jeg ikke aggressiv og udadreagerende, som jeg var før, men jeg har ikke meget at byde ind med,” siger Walther. “Jeg har kun en vis mængde energi, og jeg løber hurtigt tør. Jeg synes faktisk, jeg gradvis får det dårligere, når jeg er sammen med en, end når jeg er alene.”

Hvordan vil du beskrive din tilværelse nu i forhold til den, du havde før?

“Jeg har mentalt ikke fået det markant bedre. Jeg har stadig voldsomme nedture og er

energiforladt i lange perioder, men jeg har så at sige fundet roen til at have det dårligt,” siger Thomas Walther.

“Jeg står ikke til ansvar for nogen, og jeg behøver ikke have dårlig samvittighed, hvis jeg en dag ikke kan komme ud ad døren. Det giver en ro.

Jeg havde måske nok drømt om, at jeg ville få meget mere energi og have det meget bedre, når alt var faldet på plads, men det kan jeg ikke sige at jeg har fået. Måske kommer det, når jeg har vænnet mig helt til mit nye liv,” siger Thomas Walther.

“PTSD'en har styret mig i mange år, og nu skal det være mig, der styrer den. Jeg nægter at gemme mig væk og sidde bag nedrullede gardiner og have ondt af mig selv.

Jeg har lyst til at leve nu. Det havde jeg ikke før.”

Janette Hemmingsen har taget en erhvervsuddannelse som lager- og logistikoperatør. Med svendebrevet i hus har hun ikke bare erfaringen fra 21 års karriere i Forsvaret. Hun har også et bevis på det, hun kan.

For Janette Hemmingsen varede uddannelsen kun 20 uger. Erhvervsskolen kortlagde hendes kompetencer fra kurser, erhvervs erfaring og ungdomsuddannelser.

Overkonstabel får papir til den anden side af hegnet

Tekst og foto: Kompetencesekretariatet

“Jeg vil være mere attraktiv end dem, der står uden papirer på deres kompetencer,” fortæller overkonstabel Janette Hemmingsen om sin motivation for at tage erhvervsuddannelsen som lager- og logistikoperatør.

Janette Hemmingsen har en lang karriere fra Forsvarets arbejdspladser. 21 år i alt og de sidste fem år er foregået som forsyningshjælper ved Hærhjemmeværnsdistrikt Sydsjælland og Lolland-Falster.

De mange år i ‘trøjen’ har også været en motiverende faktor for, at der nu skulle papir på kompetencerne.

“Hvis jeg enten før tid eller i forbindelse med min pension skal ud på den anden side af hegnet, så har jeg et svendebrev, der kan bruges til at vise, hvad det er jeg kan,” fortæller Janette Hemmingsen og fortsætter:

“Jo flere civile uddannelser vi tager, hvor vi får et stykke papir med, der viser, at vi har taget dem, jo mere attraktive bliver vi også på den anden side af hegnet. Det er der ingen tvivl om,” siger Janette Hemmingsen.

Leder efterspørger ikke papir på kompetencer

Janette Hemmingsens leder logistikchef Anders Thestrup mener ikke, at svendebrevet har nogen direkte betydning for hendes stilling i hærhjemmeværnsdistriktet.

Svendebrevet kan dog være afgørende for hendes fremtid:

“For mig som leder er det vigtigste, at kompetencerne bliver opnået, men det er selvfølgelig også vigtigt, at medarbejderen får et stykke papir på deres kompetencer – som de kan bruge resten af deres liv,”

siger Anders Thestrup og uddyber:

“For mig handler det ikke så meget om beviset – andet end, at det er vigtigt for mig, at Janette får et bevis, hun kan bringe med videre i livet. Men jeg spørger ikke efter et bevis. Jeg efterspørger kunnen, viden og færdigheder til at kunne løse vores opgaver. Det er det, jeg har behov for.”

Svært at formidle soldaterkarriere i det civile

Der kan være mange årsager til, at man vil opkvalificere sig til faglært niveau. En oplagt motivation kunne være, at man ønsker nye evner inden for sit arbejdsområde. Det var dog ikke tilfældet for Janette Hemmingsen.

“Den uddannelse jeg har taget nu, er en civil uddannelse, der har uddannet mig i det, jeg kunne i forvejen. Jeg har bare fået et stykke papir på det, som jeg kan bruge på den anden side af hegnet. Og det er supersmart,” siger Janette Hemmingsen.

I sin karriere i Forsvaret har Janette Hemmingsen udviklet kompetencer i alt fra betjening af Leopard-kampvogne til it-administration af Forsvarets store lagerbeholdninger. Men det kan være svært at oversætte til det civile liv - hvad man kan der - når CV’et er fyldt med soldaterkompetencer. Det er Janette Hemmingsens erfaring:

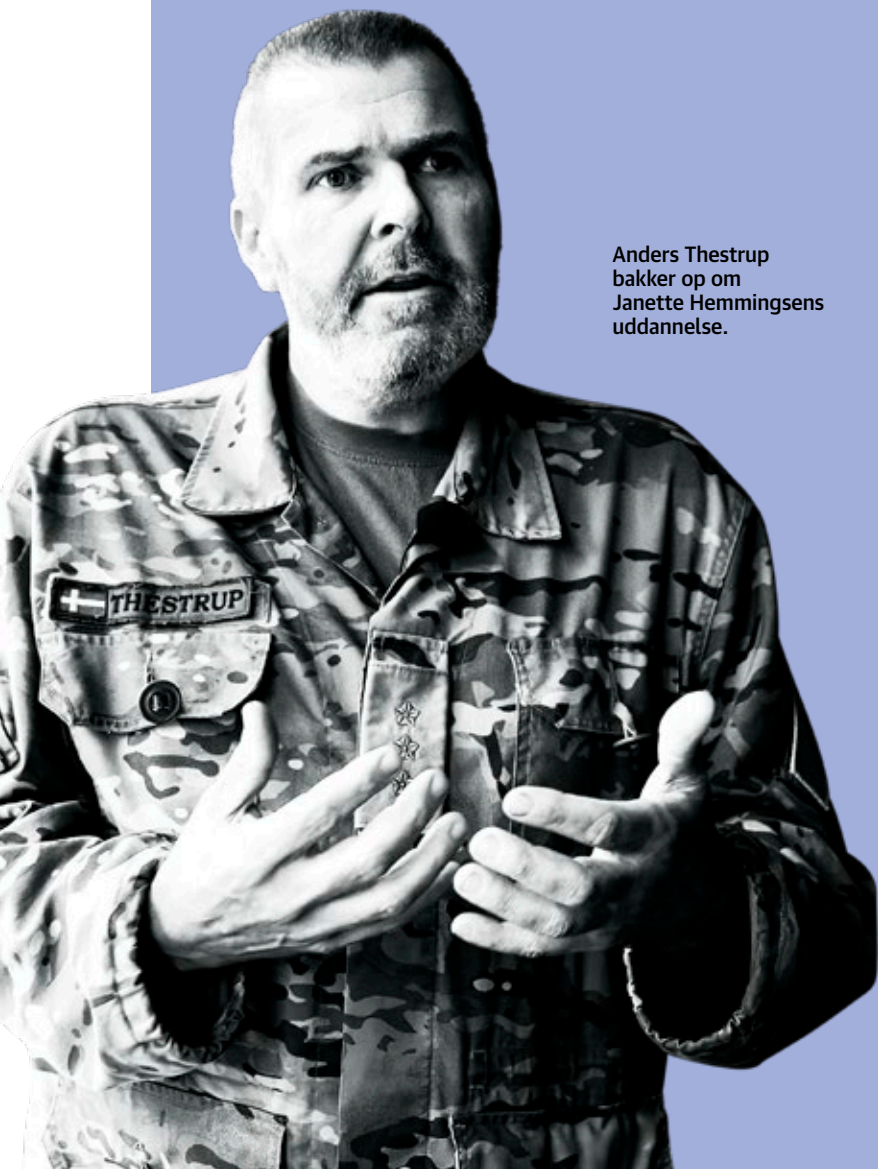
“Med de uddannelser vi har inden for vores system, så er vi sværere at omsætte. De civile arbejdsgivere har svært ved at finde ud af, hvad det er vi rent faktisk kan,” fortæller Janette Hemmingsen.

Får fuld løn under uddannelsen

Med indsatsen Bliv Faglært kan statslige arbejdspladser få dækket udgifter til løn, når medarbejderen tager en erhvervsuddannelse. Indsatsen er dog for ny →

“For mig handler det ikke så meget om beviset – andet end, at det er vigtigt for mig, at Janette får et bevis, hun kan bringe med videre i livet. Men jeg spørger ikke efter et bevis. Jeg efterspørger kunnen, viden og færdigheder til at kunne løse vores opgaver. Det er det, jeg har behov for.”

ANDERS THESTRUP

Anders Thestrup bakker op om Janette Hemmingsens uddannelse.

➔ Ny indsats betaler løn under uddannelse

Vil du også have papir på det, du kan, eller det, du gerne vil være bedre til, så er mulighederne i øjeblikket særligt gunstige. For med indsatsen Bliv Faglært kan statslige arbejdspladser få lønkomensation, der dækker løn til medarbejdere, der tager en erhvervsuddannelse.

Bliv Faglært er en særlig indsats fra OAO-fondspuljen i Den Statslige Kompetencefond.

Læs mere om Bliv Faglært: kompetenceudvikling.dk/bliv-faglaert

til, at hærhjemmeværnsdistriktet kunne drage nytte af den. Alligevel fortsatte lønnen under Janette Hemmingsens uddannelsesforløb. Hun fik landet en god aftale med sin leder:

“Jeg fastholdt min løn under uddannelsen, og det var afgørende for, at jeg nu er faglært lager- og logistikoperatør,” fortæller Janette Hemmingsen.

Meritaflaring halverer uddannelsestiden

Alle, der tager en erhvervsuddannelse, skal inden optagelse have en vurdering af, hvilke evner man allerede har og derfor ikke behøver undervisning i – en såkaldt realkompetencevurdering (RKV).

For Janette Hemmingsen var det en positiv overraskelse, da erhvervsskolen vurderede hendes kompetencer til uddannelsen som lager- og logistikoperatør.

“Det var helt stille og roligt. De går ind og ser på, hvad jeg har med af uddannelser fra Forsvaret, og så hakker de det ind i et skema, og så skulle jeg have mine skolebeviser med. Ud fra det kunne de så afgøre, hvor mange ugers skoleophold jeg skulle have,” fortæller Janette Hemmingsen.

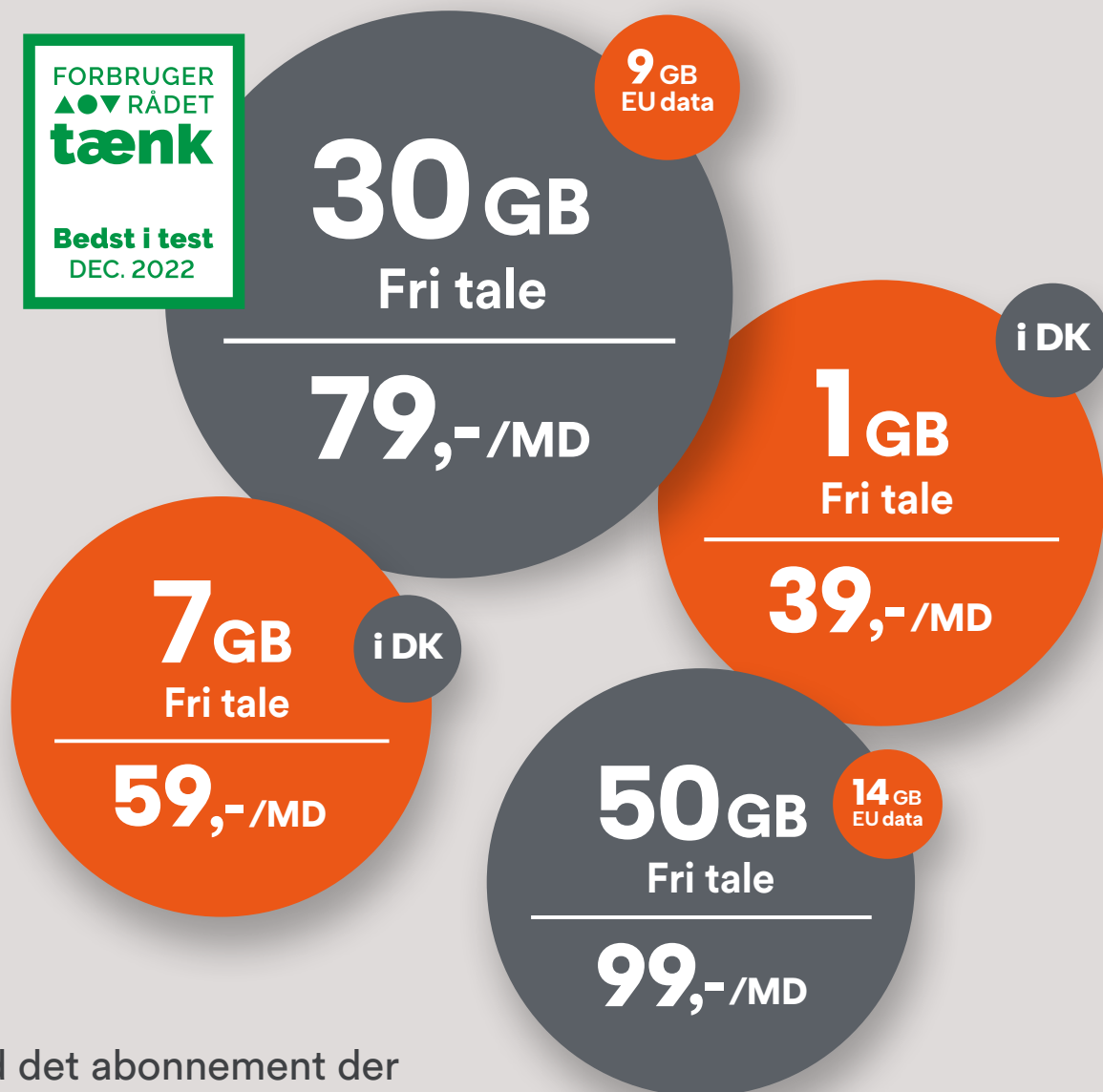
Uddannelsen som lager- og logistikoperatør har en vejledende varighed på tre år og seks måneder – eller 42 uger. Men for Janette Hemmingsen varede uddannelsen kun 20 uger. Erhvervsskolen kortlagde hendes kompetencer fra kurser, erhvervs erfaring og ungdomsuddannelser, hvilket betød en halvering af uddannelsens varighed.

Størstedelen af hendes erhvervsuddannelse foregik i de vante rammer på Vordingborg Kaserne, der er godkendt som læreplads. Janette Hemmingsens arbejdsplads var derfor også hendes læreplads.

“De andre havde praktikperiode der, hvor de var i lære. Det havde jeg så bare her på kaserne,” fortæller Janette Hemmingsen og tilføjer:

“Så skulle jeg bare udfylde et skema, inden jeg gik til svendeprøve.”

Få Alka Mobil til super skarpe priser

Find det abonnement der passer bedst til dig.

Se mere på alkamobil.dk
eller ring til os på **70 12 70 12**

En sejr er ikke bare en sejr

Miljø- og Udrustningsudvalget i HKKF kan se tilbage på store sejre med blandt andet ændringer i kørselsbestemmelsen og Skyper-aftalen, men det er en løbende proces at beskytte soldaterne.

➔ De er med i Miljø- og Udrustningsudvalget

Formand, Forbunds næstformanden

Sekretær, HKKF's arbejdsmiljøkonsulent

ARBEJDSMILJØREPRÆSENTANTER FRA:

Hjemmeværnet, 2 repræsentanter

FPS, 1 repræsentant

FMI, 1 repræsentant

FSU, 1 repræsentant

FES, 1 repræsentant

FAK/HSGS, 1 repræsentant

JGK, 1 repræsentant

Oksbøl, 2 repræsentanter

Varde, 2 repræsentanter

IGR, 2 repræsentanter

TRR, 2 repræsentanter

NSBTN/TRR, 1 repræsentant

Forsvarets Militærpoliticer,
1 repræsentant

JMTO, 1 repræsentant

FSR, 2 repræsentanter

LG, 2 repræsentanter

GHR, 2 repræsentanter

III OPKBTN/GHR/2BDE, 1 repræsentant

JDR, 2 repræsentanter

FKO-O KBH/KRP, 1 repræsentant

FVT, 2 repræsentanter

SLFR, 2 repræsentanter

Foto: Forsvaret

S

kal man køre med fuld udrustning og anlagt sikkerhedssele på civil vej, og skal man hvile under en skydelejr?

Betyder det noget for den enkelte soldat, at omkring en trediedel af HKKF's arbejdsmiljørepræsentanter mødes fire gange om året i Miljø- og Udrustningsudvalget.

Det klare svar er: JA.

For udvalget har igen og igen været med til at løfte det, nogen mener er små problemstillinger fra den enkelte kaserne, til landsdækkende problemer.

Det, arbejdsmiljørepræsentanten i Aalborg går og undrer sig over, kan være det samme, som kollegaen i Haderslev tænker på. De finder ud af, at det er et generelt problem, og endnu vigtigere får politikere og ansatte i HKKF skyts at gå videre med.

“Vi får et rigtigt godt overblik over, hvad der er et generelt problem, og hvad der er et konkret. Tingene bliver sorteret,” siger Kurt Brantner, der er næstformand i HKKF og netop har udvalget blandt sine opgaver.

Udvalget har løbende klædt ham på til forhandlinger.

“Når jeg taler arbejdsmiljø med personalestyrelsen i militæret, ved jeg, hvad vores medlemmer tænker, og hvilke oplevelser de har i dagligdagen. Jeg ved, hvad der bliver tænkt på gulvet, og på den måde er der altid et klart og skarpt budskab bag,” siger næstformanden.

Igen og igen nævner han arbejdsmiljøloven som et redskab, der giver soldaterne muligheden for at blive gamle i faget. Han tager hårde ord i sin mund, når han siger, at han ikke vil have, at medlemmerne bliver nedslidte og dør før tid.

Udvalget kan på ingen måde stå alene i den kamp.

“Medlemmerne skal selv være med til at råbe op og sige stop. De kan sige, at den måde, tingene bliver gjort på, ikke er normalt. Der er noget galt,” siger Kurt Brantner.

Når udvalget derefter bliver opmærksom på problemet, er der ikke langt til handling. Det er Skyperaftalen og ændringen af bestemmelsen om kørsel med udrustning og anlagt sikkerhedssele gode eksempler på.

Et spørgsmål om hviletid

De stod bogstaveligt talt i hver sin skyttegrav, HKKF og Forsvaret.

Før aftalen Skyper blev indgået, stod striden om, hvorvidt skydelejr var en uafbrudt aktivitet, som i sin helhed kan henføres til egentlig militærtjeneste, eller om en skydelejr i virkeligheden bestod af flere aktiviteter, hvoraf kun nogle få kan henvises til egentlig militærtjeneste.

HKKF stod på det sidste, mens Forsvaret mente, at en skydelejr var egentlig militærtjeneste fra start til slut. Forskellen er, om arbejdsmiljøloven gælder eller ikke.

Under den strid fortsatte militæret med at tilside-sætte loven. Hviletid var der ikke meget af på skydelejre. Det var trætte og udmattede soldater, der kom hjem til familien efter en uge på lejr.

HKKF's næstformand Kurt Brantner rendte forsvarsledelsen på dørene. Han fik Miljø- og Udrustningsudvalget med sig, men der var ingen gennembrud.

“Vi var simpelthen nødt til at gøre noget ved det. Soldaterne skal have den restitution, der skal til for at opnå læring. Skydelejr er én ting, en øvelse er noget andet. På øvelser skal de vise, at de kan det, de blandt andet har lært på skydelejren.”

Til sidst fik Kurt Brantner nok. Han sagsøgte Forsvarskommandoen ved Københavns Byret for at bryde arbejdsmiljøloven. Og så kom der skred i forhandlingerne.

Forsvaret indgik en aftale med blandt andet HKKF, der slog fast, at arbejdsmiljøloven gælder på skydelejrene.

“I den proces klædte udvalget mig på. Der havde vi løbende drøftelser, og vi fik at vide, hvordan enhederne planlægger og gennemfører skydelejr i Aalborg, Oksbøl og alle de andre steder.

Der fik vi oplevelsen af, at det var rivende galt over det hele. Det var jo fuldstændigt misforstået.”

Under diskussionerne i udvalget påpegede nogle medlemmer, at i skydelejr var der mulighed for at tjene en masse timer.

“Men der er jo også noget, der hedder arbejdsmiljø. På den måde blev vi klogere på hinanden og fandt ud af, hvad vi ville. Det hele blev tryktestet.”

“Vi skal passe på vores soldater der, hvor vi kan. Når de er i krig, kan vi ikke passe på dem, men når vi er herhjemme, under daglig tjeneste samt operativ virksomhed, uddannelse og træning, burde det kunne lade sig gøre at passe på dem.”

KURT BRANTNER

Derfor vidste HKKF også, at det ikke var i alle medlemmers interesse at kæmpe for hviletiden.

“Vi gik ind og sagde: Vi skal passe på vores soldater der, hvor vi kan. Når de er i krig, kan vi ikke passe på dem, men når vi er herhjemme, under daglig tjeneste samt operativ virksomhed, uddannelse og træning, burde det kunne lade sig gøre at passe på dem,” siger næstformanden.

“Jeg har selv været soldat i 27 år, jeg ved ikke, om det har været et hårdt arbejdsliv som soldat, men jeg ved, at hvis man ikke passer på, bliver det hårdt, og så nedslider man sig. Mange er jo nedslidte, når de når pensionsalderen. Andre når ikke engang pensionen.”

Efter Skyperaftalen skal Forsvaret beskrive formålet med skydelejren, herunder hvilke aktiviteter der anses som egentlig militærtjeneste. Når aktiviteten er ovre, skal soldaterne have hviletid.

“Nu er udvalget megaglad for, at der er nogle spilleregler under skydelejre,” siger Kurt Brantner.

“Alle de soldater, der har familie derhjemme, er glade for, at de kan komme friske hjem efter en SKYPER med en klar fornemmelse af, de har opnået de færdigheder, der kræves, og samtidig være noget for familien. Tidligere kom de hjem, lå brak i op til flere dage, og så skulle de på arbejde igen,” siger Kim Larsen, der er konsulent for Arbejdsmiljø, sikkerhed og sundhed i HKKF.

Læs mere om Skyperaftalen på side 30.

Foto: Forsvarsgalleriet

Fuld udrustning er nødvendigt på missioner, men sammen med sikkerhedssele kan det blive en farlig cocktail.

“Jeg ville ikke sige, at de grinte af os, da vi henvendte os. Men jeg følte virkelig, at de tænkte: Hvad fanden har I nu gang i? Har I ikke andet og vigtigere at lave?” siger Kurt Brantner.

HKKF blev affejet. Svaret var, at det da er normalt, at soldater kører med udrustning og sikkerhedssele.

“Det kan godt være, men det må stoppe. Det er livsfarligt,” sagde næstformanden.

Dialogen fortsatte, og repræsentanter fra kørselsafdelingen blev inviteret med til et miljømøde i HKKF.

Under overskriften ‘Er der vejsidebomber på Djursland?’ viste bilinspektøren en række crash-test-videoser.

Herunder en, hvor førerens hoved, på grund af udrustningen, bliver kastet frem og tilbage og sikkerhedssele sprænger, da bilen rammer muren og airbaggen udløses.

“Da folk så filmen, sagde de: De kører også over 100 km/t. Nej – de kører under 30 km/t., når de laver de der crashtest,” siger Kurt Brantner.

Den video blev vendepunktet. Mindre end to år efter, at HKKF løftede problemstillingen, blev kørselsbestemmelsen lavet om.

“Det er ikke nemt at ændre en bestemmelse, men i det her system er to år hurtigt,” siger Kim Larsen, der er konsulent for arbejdsmiljø, sikkerhed og sundhed i HKKF.

Nu er bestemmelsen ændret, så Forsvaret skal lave en risikovurdering, inden soldaterne skal fragtes med fuld udrustning på civil vej.

“Vi anfægter ikke, at det kan blive nødvendigt at køre med alt det her. Det, vi anfægter, er, at hvis det sker på en civil vej fra A til B under en øvelse, skal man tænke sig om, for det kan gå grueligt galt,” siger Kurt Brantner.

HKKF hviler dog ikke på laurbærrene.

“Min fornemmelse er, at man alligevel beordrer soldater til at anlægge fuld udrustning, når de kører på offentlig vej.

Der er ikke mange chefer derude, der kender til det her. Der kommer hele tiden nye overordnede, nye sergenter og nye officerer. De kender ikke alle de regler, og derfor er det en god idé at genfortælle en historie om, hvorfor man skal passe på folk,” siger næstformanden.

Derfor får kørselsbestemmelserne en ny omgang i Miljø- og Udrustningsudvalget, og Kurt Brantner er klar til at tage en ny tårn med hækkommandoen.

“Inden jeg går til mødet, vil jeg bede udvalget om at komme med deres oplevelse af virkeligheden.”

Arbejdsmiljøkonsulent Kim Larsen supplerer:

“For os handler det ikke om, at der har været en ulykke, men om at undgå ulykker. Man behøver ikke vente på, at nogen bliver kørt over, før man anlægger en fodgængerovergang.”

Tænk jer om, når I spænder selen!

Det burde være sikkerhed med sikkerhed på, men når de fysiske love kommer indover, er fuld udrustning og sikkerhedssele ikke noget, hvor to gange plus giver plus. Tværtimod.

For det kan være direkte livsfarligt at køre med både sikkerhedssele og fuld udrustning.

“Jeg kan huske øvelserne. Når jeg havde fragmentationsvesten på, følte jeg mig rigtig sikker med sele på også. Vi var jo næsten udødelige med alt grejet på – men det har faktisk modsatte effekt,” siger Kurt Brantner.

Det var et medlem af Miljø- og Udrustningsudvalget, der i 2016 fik HKKF's næstformand ud af den vildfarelse. Han fortalte, at Hjemmeværnet direkte frarådede soldaterne at køre med fuld udrustning.

“I udvalget kiggede vi først forbløffede på hinanden, men vi gik hjem og tog kontakt til Hjemmeværnet, der dengang ikke var en del af Forsvaret,” siger han.

Derfra kom HKKF i kontakt med en bilinspektør i Forsvaret, der henviste til en svensk undersøgelse. Forbløffelsen blev afløst af rædsel, da de så de svenske crashtest-videoklip. Brikkerne faldt på plads.

Der blev taget kontakt til Forsvarets Kørselsafdeling i Aalborg.

Q & A

Hvilke rettigheder har du på skydelejr?

Foto: Forsvarsgalleriet

I september 2020 landede HKKF Skyperaftalen, der sikrer, at arbejdsmiljøloven også gælder på skydelejr.

Hvorfor indgik HKKF Skyperaftalen?

Da der historisk set har været en del udfordringer i enigheden om hviletidsbestemmelserne, har HKKF sammen med Forsvarets Personalestyrelse (FPS) udarbejdet en fælles forståelse, der skal modgå misforståelser. Forståelsespapiret er underskrevet af forsvarschefen og tre faglige organisationer.

Hvad giver aftalen af rettigheder?

Forståelsespapiret viser, at det danske forsvar kan uddanne soldater professionelt og med et højt fagligt niveau, uden at vi går på kompromis med den sikkerhed, som er altafgørende.

Når du sammen med dine kollegaer tager i skydelejr, har I nogle rettigheder,

som din chef skal planlægge efter. Disse rettigheder er beskrevet via arbejdsmiljøloven og i centrale aftaler, som er indgået mellem HKKF på arbejdstagersiden og FPS på arbejdsgiversiden.

Er skydelejr ikke egentlig militær tjeneste?

Som udgangspunkt er skydelejr ikke egentlig militærtjeneste, men uddannelse. Medmindre andet er beskrevet forud for skydelejren, gælder arbejdsmiljøloven.

Hvad med hviletid?

I aftalen er der enighed om, at hviletiden skal overholdes med 11 timers sammenhængende hvile, men hviletiden kan

nedsættes til 8 timer maksimalt to gange på en uge - dog ikke to døgn i træk, og der skal gives kompenserende hvile.

Hvad med øvelser i udlandet?

Skydeperioder, der gennemføres i udlandet, skal i videst muligt omfang foregå under hensyntagen til forståelsespapiret.

Hvem kan du gå til?

Hvis du oplever, at I ikke får den aftalte hviletid på en skydelejr, kan du kontakte enten din arbejdsmiljørepræsentant eller din tillidsrepræsentant.

Det faglige hjørne

Ansættelse, samtaler og opsigelse

HKKF bliver alt for ofte kontaktet af medlemmer, der føler, de bliver presset til at opgive deres stilling i Hæren, enten ved at de bliver stillet et ultimatum, eller ved at de direkte bliver bedt om at underskrive deres opsigelse. Det er på ingen måde i orden.

Foto: Charles Deluvio / Unsplash

Det er naturligvis ikke rimeligt, hvis din arbejdsgiver forsøger at presse dig til selv at sige op. Måske har du allerede været sygemeldt på grund af arbejdsmiljøet og er derfor uden overskud til at søge andet arbejde.

Hele spørgsmålet om at sige op og skifte job rummer mange udfordringer, som det kan være svært at forholde sig til, når man ikke er på toppen.

Hvis Hæren ønsker at komme af med en medarbejder, skal Hæren selv indstille medarbejderen til afsked. På den måde bliver dine rettigheder respekteret, og du vil blive partshørt. Kontakt HKKF's Faglige Team, der kan hjælpe dig med at lave dit svar.

Det er altid en god idé at kontakte HKKF, hvis du overvejer at sige op. Hvis du får det dårligt og bliver syg af at gå på arbejde, er der også brug for, at du taler med din læge. Det er vigtigt, at du standser op, passer godt på dig selv og tager hånd om det, der stresser dig. Måske er der brug for, at du er sygemeldt, indtil du kan se verden mere klart.

Vær opmærksom på dine rettigheder

Du har ret til at være syg – når du er syg.

Du skal ikke presse dig selv til at gå på arbejde – heller ikke, selv om du er savnet på arbejdspladsen eller chefen

beder dig vende hurtigt tilbage.

Hvis du ikke lytter til din krop og gerne vil hjælpe din arbejdsplads trods din sygdom, skal du tænke dig godt om. Som udgangspunkt er det en rigtig dårlig idé, og du kan måske gøre ondt værre.

Arbejder du, selv om du er stressramt eller syg, kan du risikere at miste din dømmekraft. Det kan ende i en situation, hvor du i værste fald begår fejl, reagerer meget uhensigtsmæssigt, falder i søvn eller siger noget, som betyder, at du bortvises og med øjeblikkelig virkning mister dit job, kommer i karantæne og risikerer en meget værre stresspåvirkning.

Ubehagelige samtaler – skal man finde sig i alt?

Hvis du bliver kaldt til samtale, og din chef eller leder gennemfører samtalen på en uhensigtsmæssig måde, som du mener er ubehagelig, skal du ikke bare blive siddende og finde dig i det. Her skal du sige til chefen, at du ikke mener, det er i orden, at samtalen bliver gennemført på den måde, og at du gerne vil have mulighed for at kontakte din fagforening, inden samtalen genoptages.

Opsigelsesvarsler

Ønsker du selv at opgive din stilling, kan du gøre det med 1 måned + løbende

måned. Hvis du bliver opsagt, skal arbejdsgiveren gøre det med 3 måneder + løbende måned.

For særlige grupper er der aftalt andre opsigelsesvarsler:

TJENESTEMÆND

3 måneder + løbende måned. Arbejdsgiver kan dog efter ønske fra tjenestemanden bevilge afsked med kortere varsel.

HRU

- I prøvetiden (2 måneder) et gensidigt varsel på 7 dage.
- Efter prøvetiden et gensidigt varsel på én måned + løbende måned
- Ved tilskadekomst afskediges medarbejderen med 4 måneder + løbende måned, dog max. til udløbet af HRU-ansættelsen.

KVINDER PÅ VÆRNEPLIGTSLIGNENDE VILKÅR

- I prøvetiden (2 måneder) et gensidigt varsel på 14 dage.
- Efter prøvetiden et gensidigt varsel på 1 måned til en hvilken som helst dag.
- Ved tilskadekomst afskediges medarbejderen med 4 måneder + løbende måned, dog max. til udløbet af ansættelsen.

Få rådgivning ved HKKF's Faglige Team på 33 43 21 78.

Slagmarken

af Niels Thomsen

De kommende år afsættes der milliarder til forsvaret, men hvad hjælper det at investere i alt muligt fint udstyr, hvis ikke der er mandskab til at betjene det?